

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0,03,0,9

ISSN 1330 - 500X

9 1771330150003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

RAZGOVOR

**BRIGADIR
ZLATKO FERENČEVIĆ**

ZAPOVJEDNIK 12. HRVCON-a U MISIJI ISAF

1. MOTORIZIRANA BOJNA

TIGROVI

UOČI 16. OBLJETNICE VRO MASLENICA

Povratak I. HRVCON-a
iz UNDOF-a

MASLENICA

ISKAZ HRVATSKE ODLUČNOSTI
I ZAJEDNIŠTVA

HRVATSKI VOJNIK

ČVRSTI TEMELJI
ZA BUDUĆE
SUDJELOVANJE

HRVATSKA POVEZANA ZA 72 SATA

VOJNA TEHNIKA / MORH / OSRH / MAGAZIN

Pripremio Domagoj VLAHOVIĆ

MOSKVA

NEPOŽELJAN ILI POŽELJAN?

Ovoga mjeseca, u vodama Indijskog oceana, domaća i ruska mornarica provest će veliku vježbu INDRA-2009. Indijcima će se priključiti šest ruskih ratnih brodova, a najpoznatiji su razarač Admiral Vinogradov i nuklearna krstarica Petar Veliki (na slici). Ruska skupina brodova, predvođena Velikim, nedavno je sudjelovala i na vježbi s venezuelanskom mornaricom u karipskim vodama. Na putu prema Indiji veliki brod je zastao u južnoafričkoj luci Cape Town. Isprva mu je tamošnja administracija za nuklearnu energiju zabranila usidrenje, no onda je stigla posebna vladina dozvola.

WASHINGTON

ISPRIKA ZA POGREŠKU

Čelnik stožera američke kopnene vojske general George W. Casey osobnim je pismima poslao svoju ispriku na adrese 7000 obitelji koje su se našle duboko pogođenima jednom velikom nespretnošću. Naime, u prosincu 2008. vojska je poslala pisma obiteljima poginulih američkih vojnika u Afganistanu i Iraku kojima ih je obavijestila o privatnim organizacijama koje im nude pomoć. Problem je što je umjesto potrebnih imena na početku svih pisama stajalo "Dragi John Doe". Pisma je tiskala privatna ugovorna tvrtka, no to nije spriječilo vojsku da preuzme svoj dio odgovornosti.

SACRAMENTO

VOJNOM ISKAZNICOM DO ČAŠICE...

Kalifornijski list San Diego Union-Tribune prenio je zanimljivu inicijativu člana tamošnje državne skupštine. Kevin Jeffries smatra da bi se vojnička iskaznica mogla priznati kao relevantni dokument kojom bi nositelj dokazivao svoju punoljetnost (21 godina u SAD) i za civilnu vlast. Političarov zahtjev uslijedio je nakon bala marinaca u Temeculi, kad nekoliko vojnika nije smjelo kupiti alkoholna pića unatoč pokazivanju vojne iskaznice. Očekuje se da će prijedlog ući u postupak najranije sljedećeg mjeseca.

LONDON

108 GODINA I DVA SVJETSKA RATA

Velikom Britanijom se 10. siječnja pronijela vijest o smrti ratnog veterana Billa Stonea (108). Dugovječni Englez još je u studenom prošle godine, uz dvojicu preživjelih suboraca, bio na londonskoj svečanosti kojom je obilježena 90. godišnjica završetka I. svjetskog rata, u kojemu je i sam sudjelovao. No, dao je svoj doprinos i savezničkoj pobjedi u sljedećem globalnom sukobu, sudjelujući u poznatoj evakuaciji iz Dunkerquea 1940., te invaziji na Siciliju tri godine poslije. Stone je bio posljednji živući čovjek koji je nosio odoru britanskih oružanih snaga na bojišnicama obaju svjetskih ratova.

NORFOLK

SVEČANOST ZA PREDSJEDNIKOVA IMENJAKA

Američka ratna mornarica je 10. siječnja u bazi Norfolk organizirala svečanost kojom je u službenu uporabu ušao najnoviji nosač zrakoplova USS George H.W. Bush. Prigodni govor je tom prilikom održao aktualni američki predsjednik, sin nekadašnjega po kojemu je brod i nazvan. Naravno, i stariji Bush je bio na svečanosti i prisjetio se svojih dana u mornarici. "Želio bih da mogu biti ovdje uz vas i opet započeti svoju karijeru mornaričkog pilota", poručio je bivši predsjednik mornarima novoga nosača.

Inače, George Bush stariji bio je najmlađi američki mornarički pilot u II. svjetskom ratu i višestruko je odlikovan.

Nuklearni nosač, koji je dugačak gotovo isto onoliko koliko je visok Empire State Building (oko 300 metara) u svoju će prvu operaciju krenuti potkraj 2010. godine.

US Navy

8

ČVRSTI TEMELJI ZA BUDUĆE SUDJELOVANJE

Tijekom šest mjeseci u misiji na Golanskoj visoravni, 95 pripadnika naših Oružanih snaga imalo je oko 1000 raznih ophodnji, pješačkih i motoriziranih, oko 200 stalnih i privremenih promatračkih postaja i kontrolnih točaka, a usporedno s redovitim dužnostima provodili su i obuku održavanja borbene spremnosti

1. MEHANIZIRANA BOJNA TIGROVI U ratu i u miru - za Hrvatsku kao *Tigar*

12

RAZGOVOR
brigadir Zlatko Ferenčević
zapovjednik 12. HRVCON-a u misiji ISAF

4

Profesionalnost s dimenzijom više

Pripadnici hrvatskog kontingenta u misiji ISAF prepoznati su kaoiskusni profesionalci. Ono što ih čini prepoznatljivima jest razumijevanje za život lokalnog stanovništva i poštovanje prema tradiciji Afganistana...

Naslovnici snimio Tomislav BRANDT

MORH I OSRH

- 6 **IZASLANSTVO KANADSKOG MINISTARSTVA NACIONALNE OBRANE U MORH-U**
Puna potpora Kanade ulasku RH u NATO
- 7 **ISPRAČAJ U MIROVINU**
Zahvala za doprinose i poziv na suradnju
- 10 **UOČI 16. OBLJETNICE VRO MASLENICA**
Maslenica - iskaz hrvatske odlučnosti i zajedništva
- 15 **SPECIJALISTIČKA OBUKA**
S jednakom motivacijom kao i na početku

VOJNA TEHNIKA

- 16 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 21 **VOJSKE SVIJETA**
Geneza suvremenog pješaštva (I. dio)
- 23 **ZRAKOPLOVSTVO**
Uvijek brže i (ponekad) sigurnije (II. dio)
- 24 **MORNARICA**
Svjetsko tržište korveta i fregata (I. dio)
- 25 **VOJNA POVIJEST**
Povijest britanskog podmorničarstva - oceanske podmornice

MAGAZIN

- 26 **PODLISTAK**
Balon Turul nad Hrvatskom (III. dio)
- 28 **DOMOVINSKI RAT**
Oduzimanje oružja TO SR Hrvatske (II. dio)
- 29 **DUHOVNOST**
Istinska ljudska vrijednost i veličina
- 30 **INFORMATOR**
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Oklopni transporter Domovinskog rata *HOT III*

Napisao i snimio Dražen JONJIĆ

“

Pripadnici hrvatskog kontingenta u misiji ISAF prepoznati su kaoiskusni profesionalci. Ono što ih čini prepoznatljivima jest razumijevanje za život lokalnog stanovništva i poštovanje prema tradiciji Afganistana...

Brigadir Zlatko Ferenčević,
zapovjednik 12. HRVCON-a u misiji ISAF

PROFESIONALNOST s dimenzijom više

Ovdašnji ljudi prepoznaju naša nastojanja da barem malo olakšamo njihovu svakodnevicu. Može se reći kako hrvatska zastavica nije tek jedna od mnogih. Ona je postala simbol za, usudio bih se reći, prijateljstvo

Tijekom posjeta visokog izaslanstva MORH-a i GSOS RH-a 12. hrvatskom kontingentu u misiji ISAF, iskoristili smo prigodu i porazgovarali o iskustvima sa zapovjednikom 12. HRVCON-a brigadirom Zlatkom Ferenčevićem. Ono što nas se odmah dojmilo bila je vojnička stega, ali i kolegijalnost hrvatskih vojnika, gotovo pet tisuća kilometara od domovine.

Već je dvanaesta hrvatska rotacija u misiji ISAF. S godinama se povećavao i broj pripadnika kontingenata. Kako je teklo to narastanje?

Odlukom Hrvatskog sabora iz 2003. u misiju ISAF upućeni su prvi pripadnici OSRH-a. To

su bili vojni policajci. Oni su probili led svojim djelovanjem u Kabulu. Nakon nekoliko rotacija, upućen je jedan Mobilni promatrački tim za vezu, popularnije MLOT u Chagcharan, koji pripada Regionalnom zapovjedništvu Zapad. Uključili smo se ondje u rad litavskog PRT-a. Poslije smo to sudjelovanje povećali za još jedan MLOT i dva stožerna časnika.

Novim odlukama Hrvatskog sabora naš se angažman proširio za jedan OMLT u Regionalnom zapovjedništvu Sjever, a nedugo potom i za Namjenski organizirane snage pješništva, tzv. TF za osiguranje kampa Marmal u istom

zapovjedništvu. Hrvatski je kontingent narastao i s trenutnim dvanaestim dostignuo 276 pripadnika. Raspoređen je uglavnom na tri važne lokacije, u Kabulu, Chagcharanu i Marmalu, a s po nekoliko pripadnika nazočan je i u Feyzabadu, Kunduzu i Pol-e-Koumbriju.

Svaki od naših kontingenata donio je nešto novo, gradio ugled OSRH-a u misiji. Koje su specifičnosti ovog kontingenta?

Ono što ga na prvi pogled razlikuje od drugih kontingenata jest to što je najveći do sada. Također, broj, opseg i zahtjevnost zadaća rasli su s brojem pripadnika. Treba istaknuti djelovanje MLOT timova u Chagcharanu, OMLT-a u Kunduzu te pješačke satnije u Marmalu, koja je odgovorna za osiguranje njemačkog kampa i zrakoplovne baze.

I sami smo se uvjerali da su hrvatski vojnici i poštovani i prepoznati, kako od pripadnika savezničkih snaga tako i od lokalnog stanovništva. Kako to objašnjavate?

Hrvatski vojnici imaju osjećaj poštovanja i smisao za komunikaciju, osobito s lokalnim pučanstvom. Imamo razumijevanja i prihvaćamo afganistanske običaje, način života. Pokazujemo razumijevanje prema lokalnim specifičnostima. Ono što je, rekao bih, najvažnije jest to da ovdajšnje ljude prihvaćamo kao sebi ravne.

Svjedočili smo humanitarnoj akciji – doniranju dječjih potrepština kabulskom vrtiću. Čini mi se da ste ondje dočekani kao stari prijatelji.

Naravno, to je kontinuirana akcija koja se prenosi s "koljena na koljeno", s jednog kontingenta na drugi. Stalna brigada za vrtić koji pripada Kabulskoj civilnoj policiji (KCP) tek je jedan od segmenata takvog djelovanja. Još više takvih akcija provodi naš časnik za civilno-vojne odnose u PRT-u Chagcharan, te naši MLOT-ovi i OMLT, a to su donacije džamijama, sirotištima, zaba-

čenim selima. Te projekte financira Republika Hrvatska. Projekti možda nisu financijski izdašni, ali su poduzeti u pravo vrijeme i na pravom mjestu. Što je najvažnije, od srca su.

Kako izgleda jedan dan u misiji pripadnika 12. hrvatskog kontingenta?

Teško je to jednostavno reći. Zbog raznorodnih zadaća koje obavljaju pripadnici kontingenta, može se govoriti kako radni dan zna potrajati i dvadeset i dva sata. Izvode se noćne ophodnje, radi se mentoriranje, u svim regionalnim zapovjedništvima u kojima djeluju sastavnice našeg kontingenta rade i stožerni dočasnici i časnici, od Zapovjedništva ISAF-a nadalje...

Koliko smo mogli vidjeti, stožerni dočasnici i časnici u svojim su zapovjedništvima poput neformalnih hrvatskih veleposlanika...

Definitivno. U svim zapovjedništvima u kojima djeluju hrvatski dočasnici i časnici prepoznati su kao pravi profesionalci, marljivi i savjesni. U svakom je zapovjedništvu određen stariji nacionalni predstavnik te on i formalno predstavlja dio našeg kontingenta u svome regionalnom zapovjedništvu.

Kao iskusni vojnici, kako ste vi osobno doživjeli djelovanje 12. HRVCON-a?

Riječ koja mi prva pada na pamet kada razmišljam o curama i dečkima iz kontingenta jest profesionalnost. Međuljudski odnosi, koji su više nego bitni kada se nalazite gotovo pet tisuća kilometara od kuće, na iznimno su visokoj razini. Isto to mogu reći i za vojnički odnos unutar samog kontingenta, ali i odnos prema pripadnicima drugih kontingenata. On je kolegijalan i profesionalan. S ponosom naglašavam da sam počašćen što mogu zapovijedati vojnicima koji su u svim strukturama i svim nacijama u ISAF-u prepoznati kao iznimno stručni. ■

Hrvatski vojnici imaju osjećaj poštovanja i smisao za komunikaciju, osobito s lokalnim pučanstvom. Imamo razumijevanja i prihvaćamo afganistanske običaje, način života

Međuljudski odnosi, koji su više nego bitni kada se nalazite gotovo pet tisuća kilometara od kuće, na iznimno su visokoj razini. Isto to mogu reći i za vojnički odnos unutar samog kontingenta, ali i odnos prema pripadnicima drugih kontingenata

U svim zapovjedništvima u kojima djeluju, hrvatski dočasnici i časnici su prepoznati kao pravi profesionalci, marljivi i savjesni

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse
objavljuje
OGLAS

ZA PRIJAVU KANDIDATA ZA DRAGOVOLJNO SLUŽENJE
VOJNOG ROKA U ORUŽANE SNAGE REPUBLIKE HRVATSKE

Pozivamo zainteresirane kandidate i kandidatkinje da se prijave za dragovoljno služenje vojnog roka, na koje će biti upućeni 30. ožujka 2009. godine u Požegu.

Uvjeti koje kandidat/kandidatkinja mora ispunjavati:

- da je punoljetni državljanin Republike Hrvatske;
- da nije stariji od 30 godina;
- da je zdravstveno sposoban za vojnu službu;
- da se protiv njega ne vodi kazneni postupak odnosno da nije pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- da nije osuđivan na bezuvjetnu kaznu zatvora za bilo koje kažnjivo djelo u trajanju više od tri mjeseca;
- da nije odslužio vojni rok u zemlji ili inozemstvu;
- da nije podnio zahtjev za otpust ili odricanje od hrvatskog državljanstva.

Zdravstvenu sposobnost za vojnu službu svakog kandidata utvrdit će mjerodavne zdravstvene ustanove prije upućivanja na dragovoljno služenje vojnog roka.

Prilikom prijave kandidat je dužan u uredu za obranu ispuniti obrazac prijave, te priložiti:

- presliku osobne iskaznice ili domovnice
- presliku potvrde o završenoj školi

Preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog bilježnika, ali je potrebno donijeti uredu za obranu na uvid izvornike dokumentacije.

Rok za podnošenje prijava je **15 dana** od dana objave oglasa.

Prijave na oglas podnose se uredu za obranu prema mjestu prebivališta.

Dragovoljno služenje vojnog roka traje **14 tjedana**.

Ročniku na dragovoljnom služenju vojnog roka pripada:

- mjesečna novčana naknada (oko 2660,00 kn);
- naknada putnih troškova za dolazak i odlazak na dragovoljno služenje vojnog roka, na nagradni vikend i na izvanredni dopust;
- osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje;
- osiguranje od ozljede na radu i profesionalne bolesti;
- smještaj i prehrana;
- vojna odora, sportska i zaštitna oprema.

Po uspješno završenom programu obuke, u skladu s postignutim rezultatima u obuci, ročnicima će se ponuditi mogućnost prijama u djelatnu vojnu službu.

Informacije se mogu dobiti u uredima za obranu ili na internet stranici **www.morh.hr**

Puna potpora Kanade ulasku RH u NATO

U sklopu dvodnevnog posjeta Republici Hrvatskoj, u MORH-u je 13. siječnja boravilo izaslanstvo Ministarstva nacionalne obrane Kanade na čelu s ministrom Peterom MacKayom. Goste je na službenim razgovorima primilo hrvatsko izaslanstvo u kojemu su, između ostalih, bili ministar obrane RH Branko Vukelić, načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lucić i ravnatelj Uprave za obrambenu politiku Pjer Šimunović. Nakon bilateralnih razgovora, Kanađani su razgledali tehničko-taktički zbor u predvorju Doma HV-a "Zvonimir", nakon čega su dvojica ministara dali kratku izjavu za medije. Ministar Vukelić razgovore je ocijenio iznimno dobrima. Kanada daje punu potporu ulasku RH u NATO i nedavno je ratificirala Protokol o pristupanju RH Savezu. Bilateralna vojna suradnja će se nastaviti, naročito kad je riječ o izobrazbi naših časnika u Kanadi. Već ove godine tamo će otići četvorica pripadnika OSRH, kojima će odsad biti olakšavani postupci dobivanja viza. Također, u razgovorima su spomenuta i druga važna područja, poput suradnje u provođenju protupožarne zaštite i akcija spašavanja prilikom nepogoda, dodao je ministar, naglasivši da postoje mogućnosti i za proširivanje gospodarske suradnje, čemu je mogao poslužiti i spomenuti

tehničko-taktički zbor. "Suradnja će se razvijati sve bolje i jače", zaključio je Vukelić.

"Danas smo imali vrlo plodonosne razgovore", izjavio je i Peter MacKay, uz tvrdnju da će pri ulasku u NATO Kanada Hrvatsku "nastaviti podupirati kao što ju je podupirala i dosad". Kanada je bila ubrzala postupak ratifikacije Protokola o pristupanju RH Savezu, koji je upravo na dan ovog sastanka pohranjen u Washingtonu. Hrvatsku je MacKay nazvao jedinstvenim primjerom, zemljom koja je u vrlo kratkom vremenu postigla i to da sudjeluje u promicanju mira diljem svijeta. Pritom je naglasio doprinos OSRH u Afganistanu, u kojemu su njezini pripadnici "među najboljim vojnicima koje znamo". Također, poželio je i daljnju izmjenu iskustava, jer i Kanada od Hrvatske može učiti. Kanadski ministar obrane uputio je i svoj poziv hrvatskom kolegi da uskoro posjeti Kanadu. ■

Zaključivši da su časno i pošteno radili svoj posao te tako pridonijeli i očekivanom skorom ulasku Hrvatske u NATO, ministar Vukelić je pozvao umirovljene časnike na buduću suradnju

Povodom umirovljenja trojice visokih časnika OSRH-a, general bojnika Rahima Ademija, brigadnog generala Vinka Štefaneka i komodora Ivica Tolića, u Ministarstvu obrane priređena je 12. siječnja prigodna svečanost. U nazočnosti najviših dužnosnika MORH-a i OSRH-a, trojici umirovljenih časnika obratili su se ministar obrane Branko Vukelić i načelnik GS-a general zbora Josip Lucić.

Umirovljeni časnici s ministrom Vukelićem i generalom Lucićem

Zahvala za doprinose I POZIV NA SURADNJU

Zahvalivši im u ime Ministarstva obrane i Vlade RH na svemu što su učinili za Hrvatsku i obrambeni sustav, ministar Vukelić je poručio da mogu biti ponosni što su dali golemi doprinos u obrani domovine i stvaranju Hrvatske vojske. Zaključivši da su časno i pošteno radili svoj posao te tako pridonijeli i očekivanom skorom ulasku Hrvatske u NATO, pozvao ih je na buduću suradnju. Da umirovljeni časnici svojim znanjem i bogatim iskustvom mogu i dalje biti potpora obrambenom sustavu smatra i general Lucić, koji je istaknuo njihove zasluge u stvaranju i razvoju OS-a.

Ministar Vukelić uručio im je prigodne darove (ručni sat s posvetom), a u ime umirovljenih časnika riječi zahvale uputio je general Ademi. "Drago mi je što idem iz Oružanih snaga uzdignute glave, jer se ponosim svojim radom kako tijekom Domovinskog rata tako i u mirnodopsko vrijeme," kazao je general Ademi s ponosom ističući sudjelovanje u najvažnijim akcijama i operacijama Domovinskog rata. Napomenuo je da su se sva trojica časnika uključila u obranu Hrvatske na samom početku rata, a zajedno s komodorom Tolićem prisjetio

se okolnosti u kojima su se upoznali prilikom obrane Šibenika ratne 1991. Iako premlad za mirovinu, komodor Tolić se na taj korak odlučio zbog zdravstvenih problema, a iznimno bogata vojnička karijera daje mu poticaj da i sam može biti ponosan. "U ovom trenutku prisjećam se svih godina provedenih u Oružanim snagama. Sjećam se svojih prijatelja s kojima sam zajedno ratovao te napose poginulih suboraca. Bilo je to teško i burno vrijeme, ali svakako i vrijeme ponosa, kojega se rado i često prisjećamo. Sa zadovoljstvom se prisjećam i vremena poslije rata, kada sam sudjelovao u formiranju Oružanih snaga, kao i u svim aktivnostima vezanima uz naše približavanje NATO savezu. To je bio naš cilj od početka", zaključio je komodor Tolić.

"Nakon ovako dinamičnog razdoblja provedenog u Hrvatskoj vojsci, mogu samo reći – bilo je lijepo, nekada i nevjerojatno problematično, no uspjesi su nam pomogli da ustrajemo u svemu", ukratko se osvrnuo i general Štefanek poručivši: "U sklopu naših mogućnosti dali smo svoj doprinos, a našim odlaskom u mirovinu otvara se mogućnost mladima da nas naslijede." ■

Sva trojica umirovljenih časnika izrazila su spremnost da i dalje surađuju s Ministarstvom obrane i Oružanim snagama i daju potporu sustavu kad god zatreba

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Tijekom šest mjeseci u misiji na Golanskoj visoravni, 95 pripadnika naših Oružanih snaga imalo je oko 1000 raznih ophodnji, pješačkih i motoriziranih, oko 200 stalnih i privremenih promatračkih postaja i kontrolnih točaka, a usporedno s redovitim dužnostima provodili su i obuku održavanja borbene spremnosti

Svečano postrojavanje pripadnika 1. HRVCON-a koji su sudjelovali u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni održano je 9. siječnja u vojarni "Bosut" u Vinkovcima, u nazočnosti visokih dužnosnika MORH-a i OSRH-a. Bio je to i službeni doček naših vojnika i vojnkinja koji su se nedavno vratili iz misije UNDOF, u kojoj su svojim profesionalnim radom na najbolji način opravdali povjerenje i priliku da pridonose održavanju mira na Golanskoj visoravni. U toj, jednoj od starijih UN misija, pripadnici naših Oružanih snaga zamijenili su svoje slovačke kolege, a to je i prva UN misija u koju je Republika Hrvatska poslala postrojbu razine satnije. Tijekom šest mjeseci u misiji na Golanskoj visoravni, 95 pripadnika naših Oružanih

snaga imalo je oko 1000 raznih ophodnji, pješačkih i motoriziranih, oko 200 stalnih i privremenih promatračkih postaja i kontrolnih točaka, a usporedno s redovitim dužnostima provodili su i obuku održavanja borbene spremnosti, čiji je završetak bio u znaku godišnje vježbe Gopher Hole 08, za koju je naša satnija dobila najviše ocjene. Uspostavili su i iznimno dobar odnos s lokalnim stanovništvom, koje je, napomenuo je zapovjednik 1. HRVCON-a u misiji UNDOF satnik Miroslav Vagner vrlo brzo počelo izražavati zahvalnost i potporu hrvatskim vojnicima.

"Svi pripadnici kontingenta, od samog početka misije, pristupili su svojim obvezama i dužnostima s izuzetnom profesionalnošću i ozbiljnošću", istaknuo je

Vagner. Potvrda su i brojne pohvale koje su dobivali za svoj rad, a zapovjednik snaga UNDOF-a general bojnik Wolfgang Jilke u više navrata je rekao kako bi volio imati više hrvatskih satnija u misiji, dodao je zapovjednik našeg prvog kontingenta u misiji UNDOF, kojemu je ovo već četvrta misija u kojoj je sudjelovao. Iskustva iz misije ocijenio je pozitivnima, a s obzirom na to da su bili dobro pripremljeni i obučeni, sve su zadaće obavili bez problema. "Smatram da smo u proteklih šest mjeseci stvorili čvrste temelje za buduće sudjelovanje Hrvatske vojske kao samostalnog kontingenta na području Golanske visoravni ili u bilo kojoj drugoj misiji, ali isto tako i dokazali da smo moderna, odlično obučena i opremljena vojska,

ČVRSTI TEMELJI
za buduće sudjelovanje

spremna ispuniti sve zadaće postavljene pred nas”, zaključio je satnik Vagner.

U ime zapovjednika HKoV-a, na odlično obavljenom poslu čestitao im je načelnik stožera Zapovjedništva HKoV-a brigadir Alojz Tomašević. “Vi ste profesionalci. Zadaću koja vam je bila zapovjedenjena obavili ste na najvišoj razini,” rekao je brigadir Tomašević.

Čestitke na uspješnom sudjelovanju u misiji UNDOF pripadnicima našeg 1. kontingenta u ime ministra obrane uputio je ravnatelj Uprave za obrambenu politiku MORH-a Pjer Šimunović. On je ustvrdio kako je sudjelovanje u mirovnim misijama jedna od najvažnijih vanjsko-političkih aktivnosti Republike Hrvatske, te je sudionicima 1. HRVCON-a u misiji UNDOF rekao kako mogu biti ponosni na svoj rad.

Izlasnik načelnika GSOSRH-a, njegov zamjenik za operacije kontraadmiral Zdenko Simičić, istaknuo je kako je sudjelovanje pripadnika OSRH-a u mirovnim misijama diljem svijeta najbolji doprinos ugledu Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici i njezinu prepoznavanju

kao ozbiljnog partnera u očuvanju mira u svijetu. On je ustvrdio kako je i 1. HRVCON postavio visoke profesionalne standarde u misiji UNDOF, te da priznanja koja dobivaju pripadnici OSRH-a za svoj rad u mirovnim misijama mnogo pokazuju o “nama, našem odnosu prema radu te uvježbanosti i profesionalnom pristupu pri izvršavanju vojnih zadaća”.

Svečanost u Vinkovcima završila je uručenjem pohvala, priznanja i uspomenica pripadnicima 1. HRVCON-a koji su sudjelovali u misiji UNDOF te dali važan doprinos očuvanju mira na Golanskoj visoravni. ■

Snimila Marija Kunderk, ured Predsjednika RH

Predsjednik Mešić s hrvatskim vojnicima na Golanskoj visoravni

Prilikom službenog posjeta Siriji krajem prošle godine predsjednik Republike i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Stjepan Mešić posjetio je hrvatske vojnike na Golanskoj visoravni, koji se ondje nalaze u sklopu mirovne misije Ujedinjenih naroda (UNDOF), te je s njima proveo Badnjak i Božić.

Nakon pregleda počasnog postroja misije UNDOF, sastao se sa zapovjednicima nacionalnih kontingenta i obišao kamp Faouar, u kojem su smješteni hrvatski vojnici zajedno s još tisuću kolega iz Austrije, Kanade, Indije, Japana i Poljske. Na zajedničkoj večeri uoči Božića hrvatski vojnici su svom vrhovnom zapovjedniku čestitali i rođendan, uz veliku tortu s hrvatskim grbom i grbom UNDOF-a, a potom je generalni vikar Vojnog ordinarijata msgr. Josip Šantić služio polnoćku u crkvi u kampu Faouar. Hrvatski vojnici su predsjedniku Mešiću darovali i plavu UN-ovu beretku te plaketu hrvatskoga kontingenta, a Mešić je vojnicima darovao dresove hrvatske nogometne reprezentacije i nogometne lopte.

Predsjednik je na Božić izvršio pregled postroja hrvatskog kontingenta, a zapovjednik satnije pukovnik Vedran Grublješić zahvalio mu je što je Badnjak i Božić odlučio provesti sa svojim vojnicima na Golanu. “Mislili smo da će ovo biti još jedan Božić bez naših obitelji, ali to što ste vi s nama znači da su s nama i naše obitelji”, rekao je pukovnik Grublješić. “Ponosan sam što sam od zapovjednika snaga UNDOF-a čuo da su hrvatski vojnici vrlo profesionalni i pouzdani. I tu ću poruku odnijeti u Hrvatsku”, rekao je Mešić zaželjevši vojnicima sretan Božić i mnogo uspjeha u njihovu radu.

Dražen JONJIĆ

MASLENICA

- iskaz hrvatske odlučnosti i zajedništva

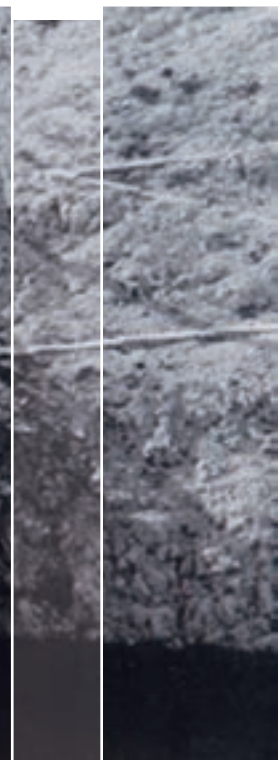
Vojno-redarstvena operacija Maslenica jednom za sva vremena povezala je sjever i jug Hrvatske, pokazujući spremnost i odlučnost hrvatskog čovjeka u obrani i stvaranju slobodne domovine

Postoje u hrvatskoj povijesti prekretnički događaji, koji bitno usmjeravaju i ostvaruju težnje naroda. Jedan od takvih događaja zasigurno je i vojno-redarstvena operacija Maslenica. U trenucima kada je neprijatelj na području Novskog ždrila želio ostvariti naum komadanja Hrvatske, hrvatski državni vrh donio je odluku o pokretanju operacije ograničenog dometa i cilja kako bi se sjeverna i južna Hrvatska ponovno cestovno povezale.

Hrvatska povezana za 72 sata

Unatoč svim diplomatskim naporima, položaj u kojem se nalazio hrvatski jug bio je krajnje dramatičan. Kucnulo je vrijeme za preokret, vrijeme za iskazivanje hrvatske odlučnosti za obranu i oslobađanje dotad okupiranih područja, vrijeme da Oružane snage Republike Hrvatske pokažu kako su u nevjerojatno kratkom vremenu postale ona sila koja je u stanju provesti i najzahtjevnije manevre. I pobijediti. Snaga i odlučnost hrvatskih branitelja iznenadila je i hrvatskog čovjeka koji je osluškivao vijesti znajući da se događa nešto veliko. Silina želje za mijenjanjem neodrživog stanja zatekla je i neprijatelja.

Već nakon 72 sata, hrvatske Oružane snage ostvarile su glavne ciljeve operacije: oslobođeno je područje Novskog ždrila i zračne luke Zemunik te omogućen promet smjerom Karlobag-Maslenica-Zadar. Blokirane su snage

Operacija je planirana i provedena pod kodnim nazivom Gusar, a započela je 22. siječnja ujutro u 7.05 sati. U operaciji Maslenica sudjelovale su postrojbe tadašnjeg ZP-a i to 4. gbr, TG 112, u kojoj su bili i pripadnici db Obrovac, BG 113, 126 brigada, 7. domobranska pukovnija, domobranske bojne Benkovac i Biograd, 40. inženjerijska bojna, 307. LoB, 72. bVP, 264 IDS, 254 satnija veze, dijelovi topničkih i PZO postrojbi, dijelovi 9., 3., 2., i 1. gardijske brigade, dijelovi postrojbi GSOS-a, Središnjica ED Split, pomorske snage HRM-a (MOMP Ugljan, Odred kopneno-pomorskih diverzanta, 53. bojna mornaričko-desantnog pješništva, brodovi) te eskadrila helikoptera HRZ-a i specijalne snage MUP-a koje su se nalazile na Velebitu.

Šesnaesta obljetnica ove operacije vrijeme je prisjećanja na dane kada su zajedništvo i odlučnost hrvatskih ljudi svladavali i najveće zapreke

Već nakon 72 sata hrvatske Oružane snage ostvarile su glavne ciljeve operacije:

oslobođeno je područje Novskog ždrila i zračne luke Zemunik te omogućen promet smjerom Karlobag-Maslenica-Zadar. Blokirane su snage protivnika u Obrovcu i Benkovcu te stvoreni uvjeti za oslobađanje šireg zadarskog područja i zauzimanje ključnih objekata na Velebitu.

M A S L E N I C A

protivnika u Obrovcu i Benkovcu te stvoreni uvjeti za oslobađanje šireg zadarskog područja i zauzimanje ključnih objekata na Velebitu.

Zajedništvo hrvatskih branitelja

Zbog pritiska međunarodne zajednice zaustavljeno je napredovanje naših snaga, što je neprijatelj iskoristio za ubrzano dovlačenje pojačanja iz Srbije i BiH kako bi izvršio protuudar. No, odbijen je jer su naknadno uvedene u borbu snage 3. gardijske brigade, a dostignuta crta bojišta je stabilizirana. Oslobođena su 92 četvorna kilometra hrvatskog teritorija, neprijatelj je odbaćen od grada Zadra, a sjever i jug Hrvatske ponovno su povezani. Potkraj srpnja u promet je pušten i pontonski most na Novskom ždrilu, koji je i fizički spojio hrvatski sjever i jug.

VRO Maslenica na djelu je pokazala junaštvo branitelja iz Dalmacije, Slavonije i gotovo svih krajeva Hrvatske te zajedništvo s građanima Zadra i Ravnih kotara. Prvih dana operacije poginulo je 18 hrvatskih branitelja, a do 31. ožujka poginulo ih je 127, dok je 158 bilo ranjeno. Junaštvo koje su iskazali hrvatski branitelji bilo je golemo, a rezultati njihovih napora i žrtava jednom za sva vremena pokazali su i onim malodušnima kako nije daleko dan kada će svaka stopa domovine biti slobodna.

Šesnaesta obljetnica ove operacije vrijeme je prisjećanja na dane kada su zajedništvo i odlučnost hrvatskih ljudi svladavali i najveće zapreke. Snaga hrvatske odlučnosti da pobijedimo u nametnutom ratu, zajedništvo u najtežim trenucima- to je bila inspiracija da se nakon prekretničke Maslenice nastavi put i da vojska branitelja postane vojska pobjednika. ■

Za Hrvatsku kao *Tigar* – bilo je i ostalo geslo *Tigrova*, nekoć 1. gardijske brigade proslavljene tijekom Domovinskog rata, danas 1. mehanizirane bojne iz sastava Gardijske motorizirane brigade

U ratu i u miru
- ZA HRVATSKU KAO *TIGAR*

Bojna *Tigrovi* smještena je u petrinjskoj vojarni "Pukovnik Predrag Matanović", koja bi se u sklopu projekta Vojarna 21. stoljeća trebala potpuno modernizirati u skladu s najnovijim svjetskim i NATO standardima

"*Za Hrvatsku kao Tigar*" – bilo je i ostalo geslo *Tigrova*, nekoć 1. gardijske brigade proslavljene tijekom Domovinskog rata, danas 1. mehanizirane bojne iz sastava Gardijske motorizirane brigade. Da je uistinu tako, vidi se već u uredu zapovjednika bojne pukovnika Ljubomira Udiljaka, jednog od "starih" *Tigrova* koji, baš kao i u *Paucima* te u drugim bojnama brigade, čine "kostur" postrojbe. Naime, uz standardna obilježja kao što su državni grb i uokviren tekst himne, na zidu je i stari poster s dobro znanim natpisom koji simbolizira tu brigadu, nasuprot njemu zajednička fotografija trojice *Tigrova* snimljena u ratu negdje na Velebitu, a tu su i fotografije trojice poginulih pripadnika, među kojima jedna Damira Tomljanovića Gavrana. U kutu strši zastava ratne brigade, a na stolu novi kalendari sa starim oznakama i novim nazivom postrojbe...

U vojarni 21. stoljeća

Bojna *Tigrovi* smještena je u petrinjskoj vojarni "Pukovnik Predrag Matanović", koja bi se u sklopu projekta Vojarna 21. stoljeća trebala potpuno modernizirati u skladu s najnovijim svjetskim i NATO standardima. Ta je vojarna od strateškog značenja za Hrvatsku kopnenu vojsku i naše Oružane snage te je njezina modernizacija predviđena i Dugoročnim planom razvoja OSRH-a. Budući da sadašnji DPR obuhvaća razdoblje do 2015. godine, do tada se očekuje i realizacija tog projekta u sklopu kojega bi se izgradili dodatni smještajni objekti, što je za postrojbu u kojoj više od polovice pripadnika putuje do vojarnje više od stotinu kilometara itekako važno, kao i zapovjedna zgrada za više zapovjedništava, zatim nastavni i sanitetski objekti te polivalentna sportska dvorana. Uz to, u

planu je dogradnja radioničkog kapaciteta i adaptacija postojećih skladišnih objekata te sanacija energetske objekata i instalacija, kao i uređenje prometnica i ukupne vanjske površine. U tijeku je i uređenje poligona, koje je već dobrim dijelom realizirano i na kojemu se već provodi obuka do razine voda, a u sklopu kojega će biti i pješačko strelješte. To će znatno olakšati provedbu obuke *Tigrova*, kao i *Gromova*, koji bi se, kad se za to stvore uvjeti, također trebali tamo preseliti. Tako će u budućnosti u vojarni "Pukovnik Predrag Matanović" biti smještene 1. i 2. mehanizirana bojna Gardijske motorizirane brigade, a na poligonu uz petrinjsku vojarnu, osim provedbe klasične borbene obuke, uvježbavat će se vozači borbenih oklopnih vozila *Patria*, koji će biti raspoređeni u te dvije postrojbe.

Naime, jedna satnija 1. mehanizirane bojne *Tigrovi* ustrojbeno je određena za prihvat *Patria*. Dio pripadnika prošao je obuku u Finskoj, gdje se proizvode ta borbena oklopna vozila, a dio vozila već je stigao u Hrvatsku. Prvih šest *Patria* koje preuzimaju *Tigrovi* trenutačno se nalazi u Đuri Đakoviću, a preostalih petnaest, od kojih će dio biti u *Tigrovima*, a dio u *Gromovima*, trebalo bi stići ove godine.

Cijela satnija zajedno u misiju

Ovu godinu obilježit će i prvi odlazak cijele satnije iz sastava jedne bojne u mirovnu misiju, i to iz *Tigrova*. Naime, u misiju ISAF u Afganistanu u sklopu rotacije u kolovozu odnosno rujnu, iz 1. mehanizirane bojne gmtbr otići će satnija za osiguranje (3. HRV INF COY i 6. HRV GUARD). Ta će satnija u ožujku na slunjskom poligonu provesti vježbu, a pred odlazak u misiju i završnu vježbu. Prema riječima zapovjednika bojne pukovnika Udiljaka, za neke pripadnike to će biti drugi, štoviše i treći odlazak u misiju, a prvi put će otići znatan broj mladih vojnika pa će im iskustvo starijih kolega i zajednički boravak u misiji biti od velike koristi. U sastavu te satnije bit će, dakle, uglavnom mladi vojnici i dio starijih dočasnika te mladi časnici, što je i ogledni primjerak sastava cijele postrojbe (uz dio starijih časnika) u kojoj je prosječna dob pripadnika 26 godina.

Uz petrinjski i slunjski poligon, i oni obuku provode i na preostala dva – u Gašincima i na Crvenoj zemlji kod Knina, a uz standardnu

Ovu godinu obilježit će i prvi odlazak cijele satnije iz sastava jedne bojne u mirovnu misiju, i to iz *Tigrova*. Naime, u misiju ISAF u Afganistanu u sklopu rotacije u kolovozu odnosno rujnu, iz 1. mehanizirane bojne gmtbr otići će satnija za osiguranje

borbenu obuku i pripremu za sudjelovanje u misijama, sudjeluju i na međunarodnim vojnim vježbama, što im dodatno koristi u osposobljavanju za tu ključnu zadaću postrojbe. Pripadnici bojne također povremeno pohađaju tečajeve u zemlji i inozemstvu, a kao i u drugim postrojbama, snagama deklariranim za mirovne misije učenje engleskog jezika je među prioritarnim zadaćama.

Uz korisnu međunarodnu suradnju, koju ostvaruju u navedenim aktivnostima, pukovnik Udiljak je istaknuo i dobre, obostrano korisne civilno-vojne odnose. Vojska je tamo, slaže se, dobro prihvaćena. Uz domaće *Gromove*, o kojima ćemo pisati u sljedećem broju, i *Tigrovi* su u Petrinji sasvim sigurno dobrodošli. ■

Zapovjednik bojne
pukovnik Ljubomir Udiljak

Jedna satnija 1. mehanizirane bojne *Tigrovi* ustrojbeno je određena za prihvat Patria

Ročnici na specijalističkoj
obuci u Đakovu

U ovoj fazi obuke ročnici se obučavaju za pravilno i brzo rukovanje i uporabu osobnog oružja, a "sva je planirana obuka i provedena, odstupanja nije bilo"...

S JEDNAKOM MOTIVACIJOM kao i na početku

Dragovoljno služenje vojnog roka među najvažnijim je projektima koji su obilježili proteklu godinu u našim Oružanim snagama. Dobre pripreme i kvalitetna promidžba učinile su svoje, tako da je odaziv na odsluženje dragovoljnog vojnog roka ugodno iznenadio. Najveći broj njih u vojsku nije doveo avanturistički duh nego želja da i dalje ostanu u OSRH i grade svoju karijeru kao vojnici, dočasnici, časnici. Pokazuje to i zrelost mladog naraštaja, koji je vojni poziv prepoznao kao nešto dobro i pozitivno. Dobro je znati da naši prvi dragovoljni ročnici tako razmišljaju i sada kad je obuka već u završnoj fazi. Na specijalističkoj obuci u Đakovu već su peti tjedan. Sve aktivnosti provode se planiranom dinamikom, a ročnici s jednakom motivacijom kao i na početku svladavaju zahtjevna vojna znanja i vještine. Potvrdio nam je to i zamjenik zapovjednika Obučne bojne i voditelj Poodsjeka S3 satnik Goran Petrik. U ovoj fazi obuke ročnici se obučavaju za pravilno i brzo rukovanje i uporabu osobnog oružja, a "sva je planirana obuka provedena, odstupanja nije bilo", istaknuo je satnik Petrik. Nakon što su na vojnom poligonu

Gašinci uspješno obavili pripremna gađanja iz automatske puške na rednom broju jedan i dva, početkom ovog tjedna, kad smo ih i posjetili, pripremali su se za provedbu bojnog gađanja na rednom broju jedan - pojedinac. Pripreme su provodili u đakovačkoj vojarni, a u obavljanju zadaća nisu ih usporile ni temperature koje su se spuštale i do -15°C. Hladnoću koja je ledila kosti sigurno su osjećali, ali zastoja u obuci nije bilo. Uz obuku gađanja provodili su i obuku iz topografije, prve pomoći, a subotom se na bazenima u Osijeku obučavaju neplivači. Program nabijen aktivnostima ostavlja im malo slobodnog vremena, ali ne žale se. Najzanimljiviji i najatraktivniji dio obuke ostavljen je za kraj. Riječ je, naravno, o taborovanju, na kojemu će se provoditi i ocjenjivanje. S obzirom na rezultate koje su do sada postigli nema razloga sumnjati da će ocjene biti dobre te da će najveći broj ovih djevojaka i mladića ostvariti svoj cilj - postati djelatnici OSRH. ■

Najzanimljiviji i najatraktivniji dio obuke ostavljen je za kraj. Riječ je, naravno, o taborovanju, na kojemu će se provoditi i ocjenjivanje

ODLIČNO PRIANJANJE

Kako napraviti cipele kojima će se moći kretati i po okomitim površinama kao što su zidovi? Skupina istraživača američke vojske i sveučilišta Georgia Institute of Technology, University of Dayton i University of Akron je to upravo smislila. Naime, ta je skupina razvila nanocijevi bazirane na ugljiku koje omogućavaju iznimno prianjanje uz raznovrsne površine. Pritom su kao ideju vodilju uzeli macaklina koji zahvaljujući mikroskopskim dlačicama na prstima bez problema puzi po okomitim zidovima i stropovima. Te mu dlačice omogućavaju snažno prianjanje uz raznovrsne podloge, pa su znanstvenici nastojali načiniti umjetni materijal s takvim svojstvima. Uspjeli su načiniti materijal koji, tvrde, ima deset puta veću moć prianjanja uz razne površine od macaklina. Naravno, istraživanja su na početku i do operativne uporabe će proći još dosta vremena.

M. PETROVIĆ

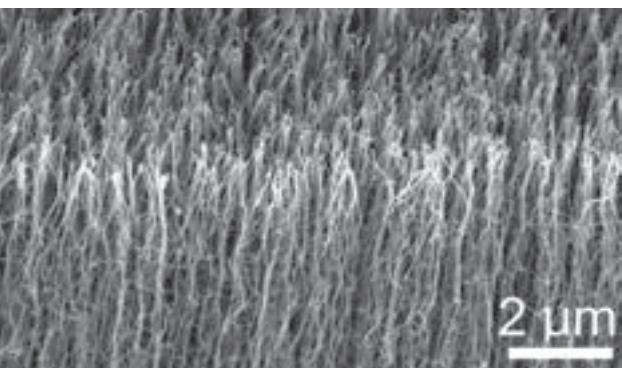

Foto: Georgia Tech

DOSTAVLJENA POSLJEDNJA FREGATA KLASSE FORMIDABLE

Ratnoj mornarici Republike Singapur dostavljena je šesta, time i posljednja fregata klase Formidable (Projekt Delta). Gradnja broda povjerena je domaćoj tvrtki Singapore Technologies Marine uz nadzor primarnog ugovaratelja, francuskog vojno-brodograđevnog konzorcija DCNS. Svečani ulazak fregate RSS Supreme istisnine 3200 t u operativnu službu singapurske mornarice predviđen je početkom 2009., kada bi istodobno i peta fregata RSS Stalwart ušla u aktivnu službu. Program nabave novih singapurskih fregata započeo je 2000. godine, a temelji se na projektu francuske fregate La Fayette.

M. PTIĆ GRŽELJ

VAŽAN NAPREDAK ZA EMALS

Krajem prosinca 2008. američka tvrtka Sauer Inc. sklopila je ugovor s američkim ministarstvom obrane o izgradnji razvojno-ispitnog središta za potrebe novog EMALS (Electro-Magnetic Aircraft Launch System) sustava. Riječ je o novom sustavu za katapultiranje mornaričkih aviona, odnosno o elektromagnetnom katapultu. Sustav je dio specifikacije dizajna američkog nosača zrakoplova nove generacije, Gerald R. Ford (CVN 78). Tvrtka General Atomics, koja je nositelj razvoja EMALS-a suočila se s potrebom ispitivanja svog prvog EMALS sustava, koji je dovršen u proljeće 2008. a dosad nije bila u mogućnosti obaviti sva potrebna ispitivanja jer je izgradnja nosača zrakoplova započela tek 2008. godine.

Novi elektromagnetni sustav za katapultiranje zrakoplova donosi više prednosti. To se prije svega odnosi na znatno jednostavniju konstrukciju koja zahtijeva manje prostora i neusporedivo manje podsustava, veću pouzdanost posebice u uvjetima niskih temperatura, lakše održavanje, veću fleksibilnost snage katapultula koja se da prilagoditi tipu zrakoplova, te do čak 30% više snage.

I. SKENDEROVIĆ

ROBUSNO RAČUNALO

Tvrtka Roper Mobile Technology načinila je zanimljivo mobilno i vrlo otporno PC računalo SwitchBack. Riječ je o prijenosnom računalu u obliku tzv. tablet računala u otpornom kućištu te s dodanom specijaliziranom tipkovnicom ispod zaslona. Pokreće ga procesor Intel Celeron M na 1 GHz, može imati do 2 GB DDR II RAM-a te čvrsti disk u SATA ili SSD izvedbi. Sustav omogućava izmjenu baterije i čvrstog diska bez gašenja računala. Baterija je litij polimerna i omogućava autonomiju do 4 sata. SwitchBack ima dimenzije 190x140x51 mm, a masa mu je 1,36 kg. Dolazi i s instaliranim OS-om Windows XP Pro, a moguće je instalirati i Windows Vista ili Linux. Zaslona je LCD osjetljiv na dodir, rezolucije 1024x600 točaka i dijagonale 14,2 cm. Računalo je namijenjeno korisnicima kojima treba računalo sposobno za rad i u najtežim uvjetima.

M. PETROVIĆ

Foto: Roper Mobile Tech

P-8I NOVI INDIJSKI MORNARIČKI AVION

Početkom siječnja indijska je vlada objavila kako je sklopila ugovor s američkom tvrtkom Boeing, vrijedan 2,1 milijarde američkih dolara, za kupnju osam mornaričkih patrolnih aviona P-8I za potrebe indijske ratne mornarice. Ugovorom je dogovoreno i održavanje kupljenih aviona do kraja uporabe, odnosno otvorena je mogućnost za kasniju kupnju dodatnih osam aviona. Prvi avion P-8I trebao bi biti isporučen Indiji 2013., dok bi preostali trebali biti isporučeni u sljedeće tri do četiri godine.

Mornarički patrolni avion P-8I bit će "lokalizirani" derivat novog američkog mornaričkog patrolnog aviona P-8A Posejdon, koji će, prema zahtjevima Indije, biti dodatno opremljen unutarnjom opremom. P-8I, kao i P-8A, je namijenjen za zadaće dugotrajnog izviđanja i nadzora iz zraka, protupodmorničke borbe, te za zadaće traganja i spašavanja, stoga će biti opremljen bogatim paketom senzorske opreme, odnosno suvremenom komunikacijskom i navigacijskom opremom.

I. SKENDEROVIĆ

SKORAŠNJE PORINUĆE PRVE KORVETE BAYNUNAH

Francusko brodogradilište Constructi- ons Mecaniques de Normandie (CMN) objavilo je plan za porinuće prve korvete klase Baynunah sredinom 2009. namijenjene ratnoj mornarici Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) nakon čega bi trebale ubrzo započeti prva pokusna ispitivanja karakteristika trupa kao platforme broda. Nositelj glavnog ugovora cjelokupnog programa je tvrtka Abu Dhabi Ship Building (ADSB), dok je francuski CMN kao strateški partner, glavni podugovaratelj i dizajner brodova te gradi prvi brod u klasi a za ostale korvete je nositelj transfera tehnologije koje će se graditi na navozu tvrtke ADSB.

Sukladno sadašnjim saznanjima, preostale pokusne plovidbe te ispitivanja brodskih te borbenih sustava predviđena su za 2010. dok se dostava prve korvete klase Baynunah očekuje sredinom 2011.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Georgia Tech

BESPOSADNI I AUTONOMNI

Američko sveučilište Georgia Tech sklopilo je ugovor s američkim ministarstvom obrane o poboljšanjima procesa testiranja i procjene rezultata besposadnih i autonomnih sustava. To područje se vrlo snažno i brzo razvija pa treba osmisliti nove testove i načine procjene sposobnosti i mogućnosti koje se tek s njima pojavljuju na tehnološkoj sceni. To je posebice izraženo kod sustava koji mogu djelovati oružjem u borbi te kod onih koji imaju visok stupanj autonomije, a do posebnog izražaja dolazi kod sustava koji su kombinacija ta dva elementa. Mnoge nove tehnike i uređaji moraju se testirati, a s brojnim nema nikakvog prethodnog iskustva te je potrebno pažljivo načiniti model i utvrditi njihove stvarne vrijednosti i predvidjeti potencijalne opasnosti.

M. PETROVIĆ

MRTVI VEZ ZA USS KITTY HAWK

Posljednji konvencionalno pogonjen nosač zrakoplova američke ratne mornarice, USS Kitty Hawk postavljen je na mrtvi vez nakon okončanja posljednjeg operativnog zadatka. Nakon 47 godina aktivne službe, nosač zrakoplova je krajem rujna prošle godine uplovio u vojno brodogradilište Puget Sound u državi Washington gdje će biti pripremljen za raspremu. S broda će biti uklonjena sva zapaljiva i demontabilna oprema, kako bi se brod doveo u sigurno stanje te će se u prostore u unutrašnjosti ugraditi odvlaživači, dok će se na trup broda postaviti katodna zaštita koja će ga štiti od korozije, kako bi bio spreman za moguću aktivaciju. Brod istisnine 84 000 t proveo je posljednjih deset godina u japanskoj luci Yokosuka, gdje će ga zamijeniti nosač zrakoplova na nuklearni pogon USS George Washington.

M. PTIĆ GRŽELJ

ITALIJA IZDALA CERTIFIKAT ZA RAVEN B

Talijansko ministarstvo obrane uspjelo je 2008. ishoditi certifikat za bespilotnu letjelicu Raven B, koju proizvodi američka tvrtka AeroVironment Inc. To je prvi takav certifikat izdan u Italiji za kategoriju mini bespilotnih letjelica, koji omogućava pripadnicima talijanskih oružanih snaga da rabe Raven B unutar talijanskog zračnog prostora.

Prema objašnjenju talijanskog ministarstva obrane, više je razloga zašto je zatražen certifikat za Ravena. Ponajprije zbog izuzetne operativne pouzdanosti, poluautonomnog funkcioniranja, mogućnosti letenja iznad gusto naseljenog područja bez ograničenja, malih dimenzija i lakog rukovanja odnosno transportiranja letjelice. Raven B je letjelica teška 1,9 kg, raspona krila 1,3 m, maksimalnog doleteta 10 km, lako sklopiva i može se prenositi u velikoj namjenskoj transportnoj torbi, a lansira se bacanjem iz ruke. Namijenjena je za taktičko izviđanje bojišnice, odnosno za prijenos videoslike u realnom vremenu u svim meteorološkim uvjetima.

I. SKENDEROVIĆ

MIKROGENERATOR

Istraživači američkog sveučilišta Georgia Tech razvili su prototip mikrogeneratora koji proizvodi izmjeničnu struju cikličnim razvlačenjem i skupljanjem žica od cinkova oksida postavljene na fleksibilnu polimernu podlogu. Mikrogenerator se zasniva na sposobnosti cinkova oksida da mehaničku energiju iz okoline pretvara u električnu energiju. Istraživači koji su načinili prototip smatraju da je mikrogenerator pogodan za razne mikro i vrlo male uređaje koji bi se mogli rabiti u medicini, za opremanje senzora, vojnoj opremi i sličnim zahtjevnim područjima. Uređaj može stvarati oscilirajući napon od oko 45 milivolti, a pretvara oko 7% mehaničke energije, koju prime žice cinkova oksida, u električnu energiju.

M. PETROVIĆ

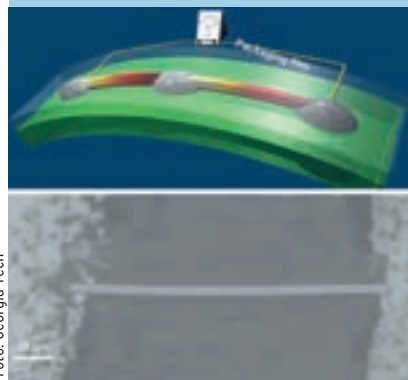

Foto: Georgia Tech

SHADOW DOBIVA NAORUŽANJE

Američka tvrtka General Dynamics krajem prosinca 2008. uspješno je obavila demonstraciju uporabe minobacačkih granata kalibra 81 mm s bespilotne letjelice RQ-7 Shadow. Dosadašnja iskustva Koalicijskih snaga u Iraku pokazuju da uporaba borbenih aviona ili bombardera za različite borbene misije iznosi između 10 000 i 25 000 američkih dolara. U takvoj situaciji naoružavanje bespilotnih sustava postaje sve značajnije.

Bespilotne letjelice RQ-7 Shadow su u Iraku znale tijekom mjeseca ostvariti i do 8 000 sati naleta u različitim misijama izviđanja područja odnosno navođenja topničke paljbe. S obzirom na svoje gabarite RQ-7 Shadow se dosad smatrala prelakom letjelicom za naoružavanje, dok u prosincu 2008. General Dynamics nije dokazao drukčije. Prema najavama General Dynamics će nastaviti s ispitivanjem uporabe minobacačkih granata na RQ-7 Shadow, odnosno s njegovom skorom uporabom u Iraku.

I. SKENDEROVIĆ

IRAN GRADI NOVU KLASU PODMORNICA

Iranski ministar obrane objavio je gradnju prve podmornice nove klase, istisnine oko 1000 t te označene imenom klase Qaeem, a imat će sposobnost lansiranja projektila te raketnih torpeda Shkval. Nove će podmornice ojačati flotu od tri podmornice klase Tareq (Kilo), koje će na kraju i zamijeniti. Gradnja nove podmornice odvija se u tvrtki Presian Gulf Shipbuilding Co. uz vrlo vjerojatnu pomoć ruskih stručnjaka. Prema neimenovanim izvorima,

nova iranska podmornica temelji se na projektu ruske podmornice klase Amur 950. Ulazak u operativnu službu prve plovnice jedinice očekuje se u 2011., dok bi preostale četiri trebale ući u aktivnu

službu do kraja 2018. Pretpostavlja se kako će ukupan sustav naoružanja i senzora biti ruske proizvodnje.

M. PTIĆ GRŽELJ

Važnost vojnih, taktičkih kamiona i odgovarajućih logističkih vozila znatno je porasla u zadnjih petnaestak godina. Pojava velikog broja mirovnih misija, a neke od njih su s povećanim rizikom, zahtijeva nove i bolje konstruirane kamione za ostvarivanje odgovarajućeg učinka na terenu

KAMIONI sve važniji

Brojne vojske angažirane u mirovnim misijama pokrenule su programe nabave novih, prilagođenih kamiona. Postojeći ili tek kupljeni kamioni moraju se opsežno modernizirati kako bi se što bolje prilagodili zadaćama u mirovnim misijama izvan matičnih granica.

Zaštita osoblja postala je iznimno važna tako da je i ugradnja oklopa postala nužnost. Oklopljeni kamioni nisu nikakva novost. Nakon nekih pokušaja u I. svjetskom ratu II. svjetski rat donio

je seriju polugusjeničara, koji se mogu smatrati pretečama modernih terenskih oklopnih kamiona. Još je jedno zanimljivo razdoblje bilo doba Vijetnamskog rata. Tad su američke snage bile izložene stalnim gerilskim napadima i zasjedama, osobito na konvoje. Jedno od provizornih rješenja bilo je da se dio običnih kamiona na licu mjesta oklopi od priručnog materijala. Takva su vozila rabljena za zaštitu konvoja jer bi posada, zaštićena oklopnim stranicama, mogla

odmah i iz svega raspoloživog oružja odgovoriti na napad te pohitati u pomoć koloni koja je upala u zasjedu. Učinak na napadače također je bio snažan. Naime, dotad bi obično izabrali pogodno mjesto i paljbom iz streljačkog oružja napali nezaštićene kamione. Vojnici bi se najprije morali iskrcati iz kamiona i pronaći odgovarajući zaklon. U nastalom bi metežu napadači mogli neometano pobjeći. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Geneza suvremenog pješništva (I. dio)

Kao organizirana vojna struktura pješništvo se javlja već u prvim državama prije više tisuća godina i od tada njezina evolucija teče usporedno s razvojem ljudskog društva.

Tijekom povijesti ratovanja, na mjesto i ulogu pješništva u sklopu oružanih snaga različito se gledalo, zbog čega i danas postoje različita mišljenja i stavovi među vojnim teoretičarima. Unatoč tome, većina teoretičara klasificira razvoj pješništva prema njegovu značenju u teoriji ratne vještine na nekoliko osnovnih razdoblja, i to su:

- razdoblje prevlasti pješništva
- razdoblje stagnacije
- preporod pješništva
- Napoleonovi ratovi
- masovne oružane snage
- suvremeno pješništvo

Cijeli stari vijek može se smatrati razdobljem prevlasti pješništva, od stvaranja prvih vojnih formacija do potpuno organizirane vojske Rimskog Carstva. U predetatičkom razdoblju razvoja društva, vojna organizacija uglavnom počiva na spontanom okupljanju ratnika, pod vodstvom plemenskog ili

rodovskog vođe, u slučaju neposredne ratne opasnosti. Tehnološki stupanj razvoja društva omogućavao je samo izradu hladnog oružja za blisku borbu, a malobrojnim konjima koristili su se isključivo u poljoprivredne svrhe, pa je takvu vojnu organizaciju potpuno činilo pješništvo. Evolucijom države razvijaju se i oružane snage, pa se iz spontane vojne organizacije prvobitnog društva, koja se stvarala u slučaju neposredne ratne opasnosti, izdvajaju naoružani odredi pod neposrednim nadzorom vladara, s isključivom zadaćom vođenja ratova (*detaljnije u "Razvoj i strukturalna klasifikacija vojne sile i oružanih snaga", Hrvatski vojnik br. 189 od 23. 5. 2008.*). U tom razdoblju pješništvo se organizira kao temeljni (još dugo vremena i jedini) rod vojske, a uvodi se i prva vojna formacija, odnosno taktika uporabe pješništva - falanga. Falanga je zbijeni borbeni postroj u više vrsta vojnika, koji se prvi put spominje kod Sumerana, oko trećeg tisućljeća prije nove ere. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojnik.hr)

Nedvojbeno, pješništvo je najstariji rod vojske, nastao praktično s pojavom prvih oružanih sukoba. Zapravo, prve organizirane oružane snage činilo je isključivo pješništvo, zbog čega se može s pravom zaključiti da je razvoj pješništva potpuno vezan uz cjelokupnu povijest vojne organizacije

Šakal za afganistanska bespuća

Supacat Jackal nova je vrsta izvidničkog vozila, razvijena da bi zadovoljio nove zahtjeve djelovanja na teškim afganistanskim terenima

Laka izvidnička vozila namijenjena dubokim prodorima u neprijateljsku pozadinu u pravilu su slabo zaštićena, ali zato jako pokretna. No, nove doktrine njihove uporabe, zajedno s novorazvijenim tehnologijama, omogućavaju stvaranje izvidničkih vozila koja će zadržati dobru pokretljivost te istodobno posadi pružati barem minimalnu oklopnu zaštitu.

Donedavno su patrolna vozila za velike udaljenosti (long range patrol vehicles - LRPV), najvećim dijelom namijenjena uporabi u specijalnim postrojbama, uglavnom rabila istu premisu gradnje kao i izvidnička vozila razvijena za britanske Long Range Desert Group postrojbe - preteče slavnog Special Air Service, poznatijeg pod kraticom SAS. Slavu su ova vozila stekla u nepreglednim prostranstvima Sahare, gdje su britanskim snagama omogućavala duboke prodore u pozadinu i napade na osjetljiva njemačka uzletišta. U to vrijeme uvedeno je pravilo da se kao osnova

za LRPV-e uporabi već razvijeno komercijalno terensko vozilo, koje se "ogoli do kosti" te se prilagodi novoj uporabi. Osim smanjene mase, povećanja spremnika za gorivo, postavljanja pričuvnih dijelova i posebice guma, spremnika za hranu i vodu, radiostanica, najveća izmjena je bila ugradnja (uglavnom lakog) naoružanja. Tako prerađena i opremljena vozila služila su za duboke prodore u neprijateljsku pozadinu, često i preko terena po kojima niti jedno drugo vozilo ne bi moglo preći. Osnova taktike bila je neprimjećeno prići cilju, brzo udariti, i još brže pobjeći. Zbog taktike izbjegavanja kontakta s neprijateljem po svaku cijenu, a zbog potreba što bolje prohodnosti i opće pokretljivosti, LRPV-i u pravilu nisu imali oklopnu zaštitu. Naime, svaki dodatni kilogram oklopa smanjivao bi i mogućnosti prohodnosti preko teških terena, ali i polumjer djelovanja. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Pripremio Dražen MILIĆ

Zahvaljujući povećanju snage i smanjenju potrošnje sve veći broj ratnih zrakoplovstava razmatra kupnju transportnih aviona s turboventilacijskim motorima

UVIJEK BRŽE I (PONEKAD) SIGURNIJE (II. dio)

Prije dva desetljeća najveći proizvođač transportnih aviona na svijetu bila je ukrajinska tvrtka Antonov, koja je dvomotornim turboelisnim transportnim avionima An-24, An-26 i An-32 opskrbljivala ne samo sovjetsko, već i polovicu ratnih zrakoplovstava u svijetu. Nakon raspada Sovjetskog Saveza i zaoštavanja političkih odnosa između Rusije i Ukrajine, rusko je ratno zrakoplovstvo odlučilo svoje An-24 i An-26 zamijeniti domaćim proizvodom – Iljušinovim Il-112VT mase 20 tona. Avion će se proizvoditi u tvornici zrakoplova Voronež (Vaso), a pokretat će ga dva turboelisa motora Klimov TV7-117ST snage 2237 kW. Korisna nosivost mu je šest tona. S dvije tone tereta dolet mu je 5000 km, dok sa šest pada na samo 1000 km. Iljušin se nada da će samo ruskom ratnom zrakoplovstvu prodati između 100 i 120 Il-112VT-a.

Nakon gubitka ruskog tržišta ukrajinska tvrtka Antonov se našla u velikim problemima, iako se njihov An-32 (28,5 tona) i dalje solidno prodaje vojnim i civilnim kupcima. Najveća prednost An-32 je mogućnost djelovanja

s vrlo kratkih poletno-sletnih staza na velikim nadmorskim visinama i pri visokim temperaturama zraka. Zbog toga ne čudi da je indijsko ratno zrakoplovstvo kupilo čak 125 An-32, od čega je 118 službeno u uporabi. Odnedavno indijski An-32 ponovno djeluju s najvišeg uzletišta na svijetu Dualatbeg Oldi na Kašmiru (u neposrednoj blizini kineske granice), koje se nalazi na čak 5400 metara nadmorske visine.

Na vrhu dvomotornih turboelisnih transportnih aviona još uvijek je veteran Transport Allianz C160 Transall (49,2 tone). Prvi je prototip prvi put poletio još

25. veljače 1963. Ukupno je proizvedeno 214 Transalla, koji i dalje operativno djeluju u ratnim zrakoplovstvima Francuske, Njemačke i Turske. Devet južnoafričkih Transalla povučeno je iz operativne uporabe. Čak osam njemačkih C160 razmješteno je u zrakoplovnu bazu Mazar-e-Sharif u sjevernom Afganistanu kao potpora ISAF-ovim snagama. Uz njih tamo su i transportni helikopteri njemačke kopnene vojske Sikorsky CH-53G koji su prošli program modernizacije u tvrtki Eurocopter Deutschland. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Pripremio Srećko RADOVIĆ

Ubrzani razvoj tehnologija i novi zahtjevi djelovanja doveli su do snažnog zamaha razvoja i gradnje novih korveta i fregata. Ratne mornarice u Europi, Aziji i Sjevernoj Americi ubrzano zamjenjuju svoje dotrajale ratne brodove novim klasama korveta i fregata

Svjetsko tržište korveta i fregata (I. dio)

S početkom XXI. stoljeća poklopio se i zahtjev za novim, višenamjenskim manjim ratnim brodovima koji su sposobni djelovati u opasnim priobalnim vodama i pružati potporu mornaričkim operacijama, mirovnim misijama i humanitarnim djelovanjima. Zbog toga su nove korvete i fregate projektirane da mogu djelovati i u sklopu većih pomorskih snaga, ali i potpuno samostalno.

Nove klase ratnih brodova ulaze u operativnu uporabu u europskim i azijskim ratnim mornaricama, uz pripremu novih klasa za europske, azijske, sjevernoameričke i australsku ratnu mornaricu. Naglasak je na smanjenju cijene uz zadržavanje ili čak povećavanje borbe-

ne učinkovitosti. Nekoliko se europskih ratnih mornarica trenutačno nalazi u značajnim investicijskim razdobljima, koje, između ostalog, obuhvaćaju i kupnju novih fregata i korveta kao zamjenu za stare brodove koji se moraju povući iz operativne uporabe. Tako je belgijska ratna mornarica iz operativne uporabe u listopadu 2007. povukla posljednju od četiri fregate klase Wielingen. Zbog toga trenutačno u operativnoj uporabi ima samo dva veća ratna broda - korvete klase Karel Doorman. Kako bi im se donekle povećale borbene mogućnosti, od 2010. godine helikoptere Westland Sea King Mk 48 zamije-

nit će Eurocopter NH90 NATO Frigate Helicopter.

Trend kupnje novih korveta i fregata dobro su iskoristila francuska brodogradilišta, kako na domaćem tako i na stranom tržištu. Nakon Maroka, koji je naručio jedan brod, i Alžir je od konzorcija DCNS naručio fregatu klase Fremm. Brod će se izgraditi u alžirskom brodogradilištu Mers El Kebir u sjeverozapadnom dijelu države. Maroko je naručio Fremm fregatu još u listopadu 2007. i tako postao prvi strani kupac. Isporuka broda planirana je za kraj 2012. ili početak 2013. godine. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Povijest britanskog podmorničarstva - oceanske podmornice

Čim su prve britanske podmornice ušle u sastav britanske ratne mornarice, uvidjelo se da unatoč mnogim tehničkim inovacijama koje su u njih bile ugrađivane sukcesivno – onako kako su se pojavljivale – jedan je problem ostao kronično prisutan. Ograničenja Hollandova osnovnog projekta i njegovih konstruktorskih razmišljanja provlačila su se i kroz projekte domaćih podmornica klasa A, B i C. Uza sva poboljšanja, te male podmornice bile su sposobne isključivo za obalne defenzivne zadaće kao što je bila obrana ratnih luka i pomorskih sidrišta te obalno patroliranje. Mali površinski, a pogotovo slab podvodni doplov bio je samo kruna svih problema s kojima su se suočavale posade ovih prvih britanskih klasa podmornica. Slabo i nedovoljno naoružanje, nedovoljni pričuvni uzgon, problemi sa stabilitetom, nedovoljno snažna, ali izuzetno opasna vrsta propulzije te iznimno loši životni i radni uvjeti nadopunjuju tehnički opis ovih plovila.

Zbog svega toga konstruktorski tim iz Vickersova brodogradilišta u Barrow-in-Furnesu shvatio je da u Hollandovu projektu više nema potencijala za daljnji razvoj. Zagovarali su radikalno novi pristup koji bi mogao odgovoriti na zahtjeve mornarice za boljim i većim podmornicama, sposobnim da iziđu i ofenzivno djeluju na otvorenom oceanu s većim brojem torpeda. Odgovoriti na takve zahtjeve nije bilo jednostavno. Nakon mnogo

promišljanja i međusobnih nadmudrivanja između zagovornika i protivnika podmornica u samom Admiraltetu, to tijelo je ipak sredinom 1906. odlučilo potpisati s Vickersom ugovor o konstrukciji nove klase podmornica s traženim specifikacijama. Shodno usvojenoj praksi, projekt nove podmornice dobio je slovnu oznaku D. Polaganjem kobilice za podmornicu D1 na navoz u Barrow-in-Furnesu 14. svibnja 1907., britansko podmorničarstvo ušlo je u svoju drugu razvojnu fazu: razvoj oceanskih podmornica. Od 1907. pa do završetka I. svjetskog rata britanska vojna brodogradnja izgradit će, osim klase D, još četiri klase oceanskih podmornica. U povijesti podmorničarstva ostat će zabilježene kao E, G, J i L klasa.

Podmornica klase D, kao prva u tom nizu izuzetno je značajna s tehničkog aspekta jer će se na idejama njezinih konstruktora u sljedećih 40 godina razvijati i derivirati većina britanskih podmorničarskih projekata. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

Vrhunac razvoja originalnih Hollandovih podmornica u Velikoj Britaniji oživotvoren je u podmornicama klase C. Britanski inženjeri i konstruktori brzo su zaključili da svaki daljnji razvoj u smjeru pomorskih osobina, doplova i ubojitosti novih podmornica mora biti povezan s uvođenjem radikalnih ideja koje će potpuno promijeniti mišljenje Admiralteta o podmornicama i podmorničarskom ratovanju

Posljednji nastavak "sage" o Turulu obuhvaća kraj drugoga putovanja, koje je prijetilo tragedijom, zatim jedinstveni noćni let, te prvi let prema obali Jadrana...

BALON TURUL NAD HRVATSKOM (III.dio)

Nad samim granjem putnici počеше izbacivati i led iz hladionika za šampanjac, samo da se za bar malo uzdignu. Gondola se već vukla po drveću. Nekako preletješe kosu, ali se teška situacija nije izmijenila, samo što su se više približili Stubici. U 11 sati i 15 minuta granje probije gondolu i balon se zaustavi na drvetu. Putnici se živi i zdravi iskrcāše. Nakon jednog sata dotrčaše seljaci iz Stubice, koji su vidjeli pad balona. Začudili su se kad su zrakoplovce zatekli žive. Sjekli su granje da oslobode balon, koji su poslije volovskom zapregom otpremili na kolodvor u Zabok. Za vrijeme putovanja, zrakoplovci su vidjeli automobile i motorkotače koji su vozili prema Podsusedu: automobilistički progonitelji aerostata, Rudović, Lovrenčić i Bertanji, našli su se na stanici Zabok i uspjeli "dostići" zrakoplov u željeznici.

Noćno putovanje

Oštećenja na balonu ubrzo su popravljena, pa je već nakon osam dana poduzeto i treće putovanje. U posadi su ovaj put bili Mannsbach, Bothe i Budicki. "Uspon balona bio je zakazan u ponoć s 23. na 24. travnja 1905. Prije uzleta skupio se golem broj Zagrepčana znatiželjno iščekujući kako će se Turul dignuti u crnu noć. Zbog opasnosti od eksplozije, sve su radnje u vezi s pripremom balona za start obavljene pri acetilenskom svjetlu, koje su vojnici reflektirali iz velikih svjetiljki. Kako su se pripreme otegle, publika je počinjala biti nestrpljiva. Najteže je bilo što se u noći nije moglo napraviti reda. Dok se balon punio plinom, red se još nekako održavao, ali kad je balon prenesen na livadu do gondole, nahrupi

masa i prekine kordon vojnika i stražara, te nastaje gužva da ni zrakoplovci nisu mogli do gondole. Moleći najbliže, zrakoplovci su se teškom mukom probili do balona. Kad je bilo sve spremno za start, nenadano planu magnezij. Među svijetom zavlada strah da je balon eksplodirao. Svi nagnu u bijeg, i mnogi popadaše. Nastao je metež, koji srećom nije imao nikakvih teških posljedica. U 2 sata i 30 minuta balon se napokon digao. Zrakoplovci su letjeli prema Šestinama i Gračanima, ali ih je zračna struja više puta bacala nad Zagreb i Sljeme, tako da su oplovili cijelu zagrebačku okolicu. Vjetar ih je odnio na jug i zatim oslabio pa su aeronauti cijelu noć lebdjeli iznad Velike Gorice. To je trajalo do šest sati, kad Bothe iz visine od 2000 m ispusti hrvatsku trobojnicu. Nju je našao i donio željeznički nadstražar, koji je imao noćnu službu u Velikoj Gorici, i za to je bio nagrađen. Balon se na nebeskom svodu zadržao sve do izlaska sunca, a tada su letači zaključili da zbog vrlo slabe zračne struje više neće moći ploviti. S još dosta punim zrakoplovom spustili su se stoga u 7 sati kraj Mraclina u Turopolju. Pri slijetanju je bilo manjih problema kada su Mannsbach i Bothe iskočili iz košare, a olakšani se balon s Budickim ponovo vinuo u zrak, ali na kraju je sve sretno prošlo.

Od Zagreba do Krka

Turul leti 27. svibnja 1906. sve do Vojišnice u kotaru Vojnić. Najzanimljiviji je bio njegov let 4. lipnja 1906., s istom posadom kao i na noćnom letu. U subotu je sazvan sastanak zagrebačkih automobilista Hrvatskog automobilističkog kluba u Budjejevačkoj restauraciji, gdje se odlučilo tko će automobilom slijediti balon. Ujedno je zaključeno, kao i kod proteklih letova, da će onaj tko prije stigne balon dobiti počasnu klupsku diplomu prvog reda, a tko uhvati bačenu zastavu - počasnu klupsku diplomu drugog reda. Aeronaut Brunner obavio je sve pripreme kao i prije. Ovaj put na uzletu je bilo 10 000 gledatelja. Novine su donosile članke i naglašavale sigurnost letenja balonom navodeći kao primjer Bothea,

Mnogobrojni letovi popularizirali su aeronautiku u Hrvatskoj do te mjere da se u tisku od 10. listopada 1905. godine saznaje "kako se u Zagrebu pojavila inicijativa za osnivanjem Hrvatskog aerokluba koji bi se pridružio simultanim putovanjima internacionalnog društva i bavio meteorološkim opažanjima. Bio bi u vezi s meteorološkom stanicom. Uz potporu vlade za svaku vožnju, ili bar za punjenje balona, uspjesi bi mogli biti znatni. Balon bi se isplatio članarinom udrugara." Na kraju je sve ostalo samo na najavama.

koji je sudjelovao u mnogim uzletima. O cijelom uzletu napisao je 7. travnja 1906. godine list *Agramer Zeitung* oveći članak, koji ćemo uglavnom citirati. "Balon Turul se digao oko 10 sati uz bučne ovacije i oduševljenje mnogobrojne publike te veselu svirku domobranske vojničke glazbe. Balon je krenuo najprije prema Podsusedu, gdje je imao visinu 1 100 metara. Temperatura je bila 12°C. Nad Podsusedom je bačena prva zastava, koja je pala u Savu. Balon je odjednom naglo promijenio smjer prema jugu jer je s kraja Zagrebačke gore zapuhao jak sjevernjak. Tako je balon u 10 sati i 20 minuta stigao do Svete Nedjelje, na visini od 1300 metara. Temperatura je bila 13°C, on je dalje letio preko Samobora na Rude, gdje se spustio na visinu od 500 metara. Nakon izbacivanja balasta popeo se balon opet uvis, prešao samoborsku Plješivicu i leteći preko Jastrebarskog i Krašića stigao do Karlovca. Odatle je balon krenuo preko

Treščerevca, gdje ga je vidio bivši ban dr. Nikola pl. Tomašić, pa dalje na Severin (podne, visina 1 700 metara, temperatura +4°C), Ogulin i Klek. Balon je dalje letio prema Senju i Novome. Namjeravali su se spustiti kod Senja, ali kako u Primorju nije bilo zgodnog mjesta za spuštanje, odlučeno je letjeti do Krka, a ako se ne bi ni tamo moglo naći pogodno mjesto, onda produžiti let za Cres. Dugi let je ipak završio kod Baške na Krku". Bilo je još zabilježenih letova balona nad Hrvatskom, no oni su već redovita pojava na hrvatskom nebu pa nisu predstavljali naročitu atrakciju. U Hrvatsku je u vrijeme letova Turula već stigao glas o novom letećem stroju koji za uzdizanje ne treba uzgonskog plina. Zrakoplov, koji su braća Wright 1903. godine predstavila s onu stranu Atlantika, u Europi uzlijeće 1906. godine. Sljedeću zrakoplovnu groznicu u našoj domovini izazvat će 1909. godine zrakoplov Slavoljuba Penkale, koji je uzletio početkom ljeta 1910. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE VEZANE UZ DOMOVINSKI RAT

Provedba spomenute zapovijedi u 5. vojnoj oblasti odredila je daljnji tijek događaja u Hrvatskoj, jer su srpsku agresiju u ljeto 1991. godine hrvatsko vodstvo, kao i hrvatski građani koji su to vodstvo priznavali, a Hrvatsku smatrali svojom domovinom, dočekali razoružani

U spomenutoj zapovijedi od 14. svibnja 1990. navedeno je:

1. Komanda vojnih oblasti i RV i PVO sa štabovima TO SR i SAP, organizovaće preuzimanje, smeštaj i čuvanje kompletnog naoružanja i municije od TO u skladištima i magacinima JNA. Komandanti TO u okviru organizacijsko-formacijske dogradnje a u skladu sa operativnim zahtevima, razmotriće eventualnu mogućnost ukidanja pojedinih manjih jedinica TO čije se oružje i municija ne mogu čuvati u skladištima i magacinima JNA.

Pri realizaciji zadataka utvrditi tačan broj, vrstu i količinu naoružanja i municije koja se sada čuva u magacinima TO i konkretne mogućnosti smeštaja u vojnim objektima kao i dinamiku realizacije.

U nedostatku magacinskog i skladišnog prostora za smeštaj koristiti najpogodnije prostorije u rejonu tih skladišta i magacina. Eventualno za smeštaj koristiti i prostorije u kasarnama u skladu sa postojećim propisima.

2. Izuzetno, gde su objekti TO veoma udaljeni i ne postoje uslovi i mogućnosti da se naoružanje i municija TO smesti u skladištima i magacinima JNA, smeštaj i čuvanje organizovati u magacinima TO sa stražarskim obezbeđenjem jedinica JNA.

3. Izuzimanje naoružanja i municije od strane ŠTO i jedinica TO, za korišćenje pri izvođenju planiranih aktivnosti, odobravaće komande vojnih oblasti. Komande vojnih oblasti posebnim uputstvom regulisaće način ulaska, održavanje i čuvanje, kao i postupak pri izuzimanju i vraćanju naoružavanja i municije u magacinima.

4. Preuzimanje i smeštaj naoružanja i municije završiti do 21. 05. 1990. godine. Izveštaj o realizaciji naređenja sa tačnim pregledom količina i vrsta naoružanja i municije koja se čuva u magacinima i skladištima JNA i izuzetno u skladištima TO dostaviti do 05. 06. 1990. godine Generalštabu OS - I Uprava.

Za nejasna pitanja obratiti se načelniku Generalštaba OS SFRJ.¹

¹ Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995., Dokumenti, knjiga 1: Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija Oružanih snaga SFRJ i srpskih paravojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku 1990.-1991., Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Zagreb, 2007., 19-20.

Oduzimanje oružja TO SR Hrvatske (II. dio)

Zapovijed o "oduzimanju naoružanja TO i načinu čuvanja istoga" od 1. veljače 1990. (objavljena u prošlom broju Hrvatskog vojnika) u Hrvatskoj je provedena u svibnju 1990., na temelju "postavljenih zadataka saveznog sekretara za narodnu odbranu, na sednici Vojnog saveta 27. 04. 1990. godine". Akcija je pokrenuta nakon nove zapovijedi načelnika Generalštaba OS SFRJ general-pukovnika Blagoja Adžića o "čuvanju naoružanja i municije TO", koja je 14. svibnja 1990. upućena "komandama 1., 3. i 5. vojne oblasti (VO) te Vojno pomorske oblasti (VPO) i Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne obrane (RV i PVO)". Kao rok njezina izvršenja određen je 20. svibnja, do 12 sati.

Dakako, provedba spomenute zapovijedi u 5. vojnoj oblasti odredila je daljnji tijek događaja u Hrvatskoj, jer su srpsku agresiju u ljeto 1991. godine hrvatsko vodstvo, kao i hrvatski građani koji su to vodstvo priznavali, a Hrvatsku smatrali svojom domovinom, dočekali razoružani. Procjene o količini oduzetoga i u skladišta JNA smještenog naoružanja hrvatske Teritorijalne obrane kreću se od oko 80 000 do 200 000 "cijevi" (O. Žunec, Rat u Hrvatskoj, *Polemos 1*, Zagreb, 1998., 66; M. Špegelj, *Sjećanja vojnika*, Zagreb, 2001., 287, tab. III).

No, čini se da spomenutu akciju oduzimanja oružja TO SR Hrvatske vodstvo JNA nije provelo samostalno, a posebice ne bez znanja srbijanskoga vodstva. Naime, u svom dnevniku *Poslednji dani SFRJ: Izvodi iz Dnevnika* (Beograd, 1995., str. 146)

Dokument u cijelosti pogledajte na: www.hrvatski-vojniki.hr

Borisav Jović, predstavnik Srbije u Predsjedništvu SFRJ, a potom od 15. svibnja 1990. i njegov predsjednik, zapisao je 17. svibnja 1990.: "Praktično smo ih razoružali. Formalno, ovo je uradio načelnik Generalštaba, ali faktički po našem nalogu. Slovenci i Hrvati su oštro reagovali, ali nemaju kud." Uostalom, i general Konrad Kolšek zapisao je u svojoj knjizi *1991. prvi pucnji u SFRJ – sećanja na početak oružanih sukoba* (Beograd, 2005., str. 46) da je Jović "na predlog vojnog vrha donio odluku o stavljanju oružja TO u Jugoslaviji pod kontrolu JNA". Dakle, srbijansko vodstvo svakako je znalo za tu odluku, ostaje samo dvojba tko ju je inicirao i pitanje koliko je general Kolšek bio upućen u sadržaj razgovora Slobodana Miloševića i Borisava Jovića s tadašnjim "ministrom obrane" SFRJ generalom JNA Veljkom Kadijevićem, o kojima svjedoči Jovićevo dnevnik. ■

* U sljedećem broju donosimo tekst izvješća o realizaciji zapovijedi načelnika Generalštaba OS SFRJ general-pukovnika Blagoja Adžića, od 14. svibnja 1990., o stavljanju pod nadzor JNA oružja "TO zajednica općina Varaždin i Bjelovar", oružja TO SR Hrvatske i SR Slovenije

Sretno ti priznanje!

Kasno je. Suprug se još nije vratio iz Civilne zaštite. Dječaci spavaju. Mijenjam zakrpe na njihovim hlačama i pratim zadnje tv-vijesti. Novi predsjednik Europske zajednice, Portugalac Pinheiro, izjavljuje kako se nada da će sutra, 15. siječnja 1992., svih dvanaest članica, kao što je dogovoreno, priznati Hrvatsku samostalnom i suverenom državom. Divno! Ali radost mi nešto koči.

Izvještaj o stanju na ratištu. Ćulim uši. Ovo zadnje, već petnaesto primirje napokon i neprijatelj poštuje, ali nikad potpuno. Moj brat je na ratištu...

Javlja se izvjestitelj iz Šibenika. Srpska je vojska izvršila jedan od jačih napada na položaje Hrvatske vojske u Bičinama. Napad je odbijen, no šibenska je obrana ostala - bez jednog borca.

Mraz mi se uvlači u nutrinu. Gledam na sat. Kasno je, ali... Okrećem telefon. Javlja se glas moje majke.

- Gledala sam vijesti – kažem.
- Znan zašto zoveš. Je, tiče se njega.
- Štaaa?!
- Ma ne njega nego njegove jedinice... Javija se on popodne.
- Javio se?
- Je, to se dogodilo noćas. Srbi su pokušali napraviti proboj prema Šibeniku...

Spuštam slušalicu. Drhtim. To je smrt prošla pokraj nas.

Otkucavaju posljednje minute dana, definitivno posljednje minute Jugoslavije. S ekrana pjesma: "Zbogom, Jugoslavijo, krvlju isplaćena..." Da, krvlju isplaćena. A bilo mu je, tome mladiću iz bratove postrojbe, tek dvadeset godina. Život u pupoljku. I bio je sin jedinac. Za svoje roditelje, cijeli život. I više od života.

Ponoć prošla, vraća se suprug iz Civilne zaštite.

- Sretno ti priznanje! - dovikuje tiho s vrata sav nasmijan.
- Što - čudi se mojoj suzdržanosti - ta shvatila si da Pinheiro ne bi onako govorio da nije siguran?

Ne, nije to, još se ne mogu oporaviti od grča što me stegnuo oko srca za onog razgovora s majkom. Sve ima pod nebom svoje vrijeme, kaže Biblija, vrijeme rađanja i vrijeme umiranja, vrijeme plača i vrijeme smijeha, vrijeme rušenja i vrijeme građenja, vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje, vrijeme rata i vrijeme mira, a ovo je čudno neko vrijeme: sve nam se događa istodobno.

Boženka BAGARIĆ

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojn@morh.hr

Istinska ljudska vrijednost i veličina

Taj me čovjek uvijek iznova i sve više fascinira. Kad pomislim da me do kraja oduševio i da o njemu nemam više što reći, uvijek se javlja nešto novo. Svaki put kad se u evanđeljima spomene njegovo ime, otkriva mi se neka nova dimenzija njegove veličine. Riječ je o Ivanu Krstitelju. Jedno vrijeme sam ga doživljavao kao velikoga asketa i divio mu se s tog aspekta; poslije sam u njemu spoznao pravog učitelja i zavidio svima koji su imali priliku biti njegovi učenici; onda mi je imponirala njegova odlučnost i prorokovanje, potom me osvojio svojom postojanošću i principijelnošću. Danas, pak, razmišljam o njegovu altruizmu i o njegovoj ljudskoj veličini kakvu nisam nigdje susreo.

O njemu su u pozitivnom svjetlu govorili svi. Počeli su ga čak uspoređivati s Mesijom. Mislili su da je on "onaj koji ima doći". Rado su ga slušali, divili mu se, slijedili ga. Da je bio pohlepan ili častoljubiv, mogao je pokupiti "slavu" za sebe, mogao se predstaviti Mesijom, vjerovali bi mu. A on? Čim je susreo Isusa, kao da više sam uopće nije bitan. Odmah prstom pokazuje na važnijega od sebe, na onoga radi kojega i on sam postoji. Štoviše, svoje učenike šalje k Njemu. Ni njih ne zadržava za sebe, već im daje do znanja koga treba slijediti, u čijoj se školi bolje učiti, gdje se može lakše biti dionikom spasenja. Jedan je Ivan Krstitelj. Nenadmašiv. Neponovljiv. Jedinствен. Zato je Isus za njega i rekao: "Između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja."

Poštovana gospodo, svi od Ivana možemo učiti. Naravno, teško ga je "kopirati" u svemu. Ono što bi mi ipak bilo najdraže u današnje vrijeme da od njega usvojimo jest davanje prostora drugima, dopustiti drugima da i oni pokažu svoju veličinu, ne biti častohlepan i ne misliti samo na sebe, ne misliti da samo mi nešto znamo i vrijedimo, omogućiti drugima da se pokažu i dokažu. Danas se svatko bori za kvalitetne suradnike, radnike i učenike. Svatko se trudi najbolje imati uza se i zadržati ih za sebe. A zamislite Ivana! On svojim učenicima prvi govori (zapravo prstom pokazuje, a to je semitski način izražavanja) da ima Jedan veći i važniji od njega, da je bolje da idu k Njemu. Sam ih upućuje. Do kraja altruistično. U njega nema zavisti, ljubomore. On nije posesivan, ne smatra sebe najvažnijim. On svoje već formirane učenike šalje u školu boljeg učitelja, tamo gdje mogu postići bolje rezultate. Ma, koji bi to profesor dopustio sebi priznati da postoji bolji od njega? Koji bi to menadžer svoje najbolje radnike svjesno poslao u konkurentno poduzeće? Zna li vi za takve? Upravo zbog svega toga Ivan Krstitelj me uvijek iznova fascinira. Želim vam svima njegovu veličinu, njegov altruizam, njegovu samozatajnost. I nemojte misliti da ćete zbog toga biti manji. Naprotiv! Isus je Ivanu zbog takvog životnog stava i rekao da žena nije većega čovjeka rodila od njega. Sretno u novoj, do prave ljudske veličine uz pomoć Ivana Krstitelja!

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Hendrik Willem van Loon:
Moj prijatelj Rembrandt,
Šareni dućan, Koprivnica, 2008.

U ovoj knjizi nalazi se mnogo zanimljivih slika-revih razmišljanja i pojedinosti iz njegova života. Napisao ju je njegov suvremenik, Joannis van Loon, liječnik i prijatelj s kojim se posljednjih tridesetak godina života intenzivno družio. Ovo svjedočanstvo "iz prve ruke" za tisak je priredio ugledni povjesničar i pisac Hendrik van Loon, liječnikov, kako navodi, "potomak u devetom koljenu".

Rembrandt je živio u 17. stoljeću u Nizozemskoj, zemlji vjetrenjača, i to teškim i nezavidnim životom, bez novca, priznanja i razumijevanja, boreći se cijeli život s vjetrenjačama u ljudskim glavama. A danas? Na primjer, slika "Noćna straža", koja je nekad bila odbijena i predmet sprdnje, sad je predmet proučavanja i divljenja, jedna od najvećih nizozemskih kulturnih i turističkih vrednota, a njezin je autor općepoznat kao jedan od najvećih, najutjecajnijih, najosebujnijih, najvažnijih, najgenijalnijih slikara u povijesti umjetnosti i uopće jedan od najvećih ljudi u povijesti čovječanstva. Evo jednog mišljenja o Rembrandtu iz ovoga odličnog životopisa: "Kad se prepustio svojim snovima, izgubio je sve što je imao – a pritom je i sve dobio."

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Maradona / Maradona by Kusturica

- španjolsko-francuski dokumentarni
- trajanje: 90 minuta
- scenarij i režija: Emir Kusturica
- glume: Diego Armando Maradona, Emir Kusturica

Prošloga tjedna u Continental Movieplexu na Kaptolu održana je iznimna smotra filmova s prošlogodišnjeg Canneskog filmskog festivala. To je jedino mjesto kod nas gdje su se ti filmovi mogli vidjeti na velikom platnu. Na otvorenju je prikazan Kusturičin najnoviji uradak, dokumentarac o, po nekima (uključujući mene), najboljem nogometašu svih vremena. U ovom filmu Kusturica prati životnu priču Diega Maradone – sportskog junaka, živuće legende i posrnulog idola. Potonje epitete moguće je dodijeliti i njemu, srpskom redatelju bosanskih korijena. Bez obzira na iznimnu nepopularnost kod većine exYu stanovnika (čak i u Srbiji ima protivnika), Kusturica je u svijetu zadržao zvjezdani status, naročito u Francuskoj, i svake dvije-tri godine isporučuje novi film. Jedan je od rijetkih koji je Cannes osvojio dva puta, i to za filmove *Otac na službenom putu* (1985.) i *Underground* (1995.), pa mu nije bilo teško ugrurati u Cannes svoj dokumentarac o najvećem od velikih. Nažalost, ovaj film ne pokazuje ni jednog ni drugog u vrhunskoj formi. Jasno je od početka što Kusturica želi pokazati: Maradona je eksponent potlačenih u svijetu; za sve zlo krivi su anglo-saksonski ekspanzionistički ciljevi, najveći fašist je američki predsjednik; siromašni trebaju podržati revoluciju koja će ih osloboditi tog jarma. Što se Maradone tiče, on je svoje rekao dok je bio *mali zeleni* na terenu. Ne treba nam otvarati oči o tome tko tlači svijet. Iako sam veliki poklonik velikoga Diega, ovakav politički pamflet nimalo mi se ne sviđa. No, sigurno je da će i jedan i drugi, bez obzira na to što napravili, ostati zanimljivi medijima diljem svijeta dokle god su živi, a vjerojatno i dulje.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

17. siječnja 1991.
Pustinjska oluja

U noći 17. siječnja 1991.
u 2 sata i 38 minuta po-

lokalnom vremenu, napadom američkih helikoptera Apache počela je najveća zračna operacija poslije II. svjetskog rata - *Pustinjska oluja*. Zbog iračke okupacije Kuvajta, Sjedinjene Države sa svojim saveznicima udarile su na vojne položaje diktatora Sadama Huseina. Tijekom nekoliko sljedećih tjedana nastavljeno je kontinuirano intenzivno zračno bombardiranje iračkih položaja u Kuvajtu i Iraku. Američki i saveznički zrakoplovi polijetali su iz vojnih baza u Saudijskoj Arabiji i Turskoj te s nosača zrakoplova stacioniranih u Perzijskom zaljevu, a teški bombarderi stizali su nad svoje ciljeve iz baza u Europi i na Indijskom oceanu. Osim zrakoplova, u napadu su upotrijebljene i rakete lansirane s ratnih brodova i podmornica. U prvom valu napada onesposobljeni su iračka protuzračna obrana i zrakoplovne snage, a zatim su napadi preneseni u pozadinu. U zračnim napadima kompjutorski vođenim raketama i nevidljivim zrakoplovima vrlo brzo su uništeni irački vojni centri. Nakon mjesec dana, sredinom veljače, počeli su napadi na iračke položaje u Kuvajtu i južnom Iraku. Bombama su uništavane iračke kopnene snage, oklopne postrojbe i bunker. Zračna operacija *Pustinjska oluja* pretvorila se u *Pustinjsku sablju*, u kojoj su savezničke snage pod vodstvom SAD-a počele masovni kopneni napad na iračke položaje u Kuvajtu. Borbe na tlu trajale su samo tri dana. Odlučnim manevrom i brzim prodorom saveznici su oslobodili Kuvajt i duboko ušli u Irak te uzdrmali iračku vojnu silu, tada četvrtu u svijetu.

17. siječnja 1624. – umro hrvatski ban Toma Bakač Erdödy, pobjednik nad Turcima kod Siska

18. siječnja 1919. – počela Versajska mirovna konferencija

19. siječnja 1405. – umro Timur Lenk, mongolski osvajač

21. siječnja 1506. – osnovana Papinska švicarska garda

21. siječnja 1924. – umro Vladimir Ilijič Lenjin

22. siječnja 1993. – počela operacija Maslenica

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Izložba likovnih radova djelatnika
MORH-a i GSOS-a

U prigodi božićno-novogodišnjih blagdana u Galeriji "Zvonimir", Bauerova 33, otvorena je III. izložba likovnih radova djelatnika Ministarstva obrane i Glavnog stožera. Izložene su slike, akvareli, makete i skulpture čiji su autori naše kolegice i kolege, a izložba se može razgledati do 20. siječnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Oklopni transporter Domovinskog rata *HOT 111*

Oklopni transporter za prijevoz pješništva *HOT 111* izrađen je na podvozju demper vozila Braće Kavurić (BK 20). Za nadogradnju su korišteni čelični limovi debljine 5, 6 i 8 mm, između kojih se nalazio beton s kvarcnim pijeskom debljine 40 mm, što mu je osiguravalo otpornost na sva streljiva kalibra 12,7 mm. Ukupna težina nado-gradnje s opremom i ljudstvom iznosila je 28 000 kg. Za pogon je korišten motor Famos F 305 A sa šest cilindara i vode-nim hlađenjem, koji je razvijao snagu od 225 kw (305 ks) pri 2800 okretaja u minuti te je vozilo postizalo najveću brzinu od 76 km/h. Posadu je činio vozač i suvozač, a u njega se moglo smjestiti 24 vojnika sa svom opremom.

HOT 111 treći je u nizu gotovo isto-vjetnih oklopnih transportera izrađenih

Zbirka:

Oklopna vozila ručne izrade
1991. - 1993.

Naziv:

Hot 111

Mjesto i vrijeme izrade:

Tvornica ferolegura "Dalmacija"
d.d., Dugi Rat, 10. rujna 1991.

Literatura i podaci:

Zlatko Ivković,
Hrvatski oklopnjaci 1991. -1993.,
MORH, Zagreb, 2001.

u Tvornici ferolegura "Dalmacija" d.d. u Dugom Ratu, koji su i predani na uporabu 4. brigadi Zbora narodne garde. Prvi u nizu, *Tin*, koji je dobio ime po velikom hrvatskom pjesniku Tinu Ujeviću, predan 10. srpnja 1991., ujedno je i prvo oklopno vozilo ručne izrade izrađeno za potrebe Hrvatske vojske u Domovinskom ratu.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir, (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),
Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Marketing i financije: Igor Vitanović tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009.
Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.hms-victory.com

Za one koji to možda nisu znali, zapo-vedni brod legendarnog britanskog admirala Nelsona još je u itekako dobroj formi! HMS Victory, koji je porinut još daleke 1759., danas je u suhom doku luke Portsmouth i kao muzejski brod dio je zbirke Nacionalnog muzeja Kraljevske ratne mornarice.

Za one koje zanimaju stari jedrenjaci i po-vijest tog veterana bitke kod Trafalgara, postoji izvrsna web stranica www.hms-victory.com koja obiluje tehničkim i povijesnim podacima, i to ne samo o brodu i njegovim bitkama, nego i o nekadašnjem mornarskom životu. Čak i ako službeno ili turistički posjećujete Otok, teško ćete navratiti do Portsmoutha. No, tu je internet i ova stranica...

D. VLAHOVIĆ

SAVRŠENA PRECIZNOST*

BEAMSHOT
LASER SIGHT & TACTICAL LIGHT SYSTEMS

